

*Sesiune de instruire
pentru responsabili de activitatea consiliilor de etică
ale organelor locale de specialitate în domeniul învățământului*

Rolul consiliilor de etică în afirmarea integrității și eticii academice

*Anatol Gremalschi,
director de programe la IPP*

Chișinău, 14 noiembrie 2018

De ce părinții și reprezentanții comunităților locale trebuie să se implice (1)

Implicarea părinților:

- Contribuie la atingerea unor rezultate mai bune ale învățării
- Duce la creșterea motivației copiilor de a învăța
- Formează și dezvoltă cultul învățării
- Reduce absenteismul și abandonul școlar
- Racordează oferta educațională a școlii la cerințele beneficiarilor direcți ai educației – ale elevilor, părinților și comunităților
- Dezvoltă parteneriatele elevi – părinți – școală – comunitate
- Consolidază legăturile umane dintre copii, părinți și cadrele didactice

De ce părinții și reprezentanții comunităților locale trebuie să se implice (2)

Implicarea părinților:

- Creează medii incluzive de învățare, oferind tuturor copiilor posibilitatea de a se dezvolta și afirma
- Eficientizează comunicarea școală – părinte
- Consolidează meritocrația, diminuează fraudă academică
- Sporește autoritatea și prestigiul cadrelor didactice din școală
- Contribuie la socializarea academică (educațională) a părinților
- Crește nivelul de încredere a părinților în cadrele didactice
- Oferă sprijin școlii în extinderea și diversificarea activităților instructiv-educative, cultural-sportive și de agrement
- Contribuie la îmbunătățirea condițiilor fizice în școală

Codul Educației (1)

Art. 6. Idealul educațional

Idealul educațional al școlii din Republica Moldova constă în formarea personalității cu spirit de inițiativă, capabile de autodezvoltare, care posedă nu numai un sistem de cunoștințe și competențe necesare pentru angajare pe piața muncii, dar și independență de opinie și acțiune, fiind deschisă pentru dialog intercultural în contextul valorilor naționale și universale asumate

Art. 7. Principiile fundamentale ale educației

- ***Principiul relevanței*** – în baza căruia educația răspunde nevoilor de dezvoltare personală și social-economice
- ***Principiul participării și responsabilității*** comunității, a părinților și a altor actori sociali interesați

Codul Educației (2)

Art. 8. Parteneriatul în sistemul de educație

- **În sistemul educațional este încurajat dialogul social și parteneriatul instituțiilor de învățământ cu instituțiile din sfera de cercetare, cu sindicatele, cu mediul de afaceri, cu societatea civilă și cu mass-media, realizate în condițiile legislației în vigoare**
- **Ministerul Educației, Culturii și Cercetării proiectează și aplică strategiile naționale de dezvoltare a sistemului educațional cu consultarea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a partenerilor sociali**

Codul Educației (3)

Art. 49. Organele de conducere ale instituției de învățământ general

- **Consiliul de administrație al instituției de învățământ, cu rol de decizie în domeniul administrativ, care este format din: director, un director adjunct, un reprezentant delegat de administrația publică din unitatea administrativ-teritorială de nivelul întâi în care se află instituția, trei reprezentanți ai părinților, delegați de adunarea generală a părinților, doi reprezentanți ai cadrelor didactice, delegați de consiliul profesoral, și un reprezentant al elevilor, delegat de consiliul elevilor din instituție**
- **Consiliul profesoral al instituției de învățământ, cu rol de decizie în domeniul educațional, care este format din personalul didactic din instituția respectivă și este condus de directorul instituției de învățământ**
- **La ședințele consiliului de administrație pot participa reprezentanți ai societății civile și ai mediului de afaceri**

Codul Educației (4)

Art. 52. Preluarea managementului instituției de învățământ în caz de gestionare defectuoasă

- **În caz de gestionare defectuoasă a instituției publice de învățământ general, constatată într-un raport de evaluare al Inspectoratului Școlar Național, Ministerul Educației are dreptul să preia de la autoritatea publică respectivă managementul instituției respective și finanțarea aferentă acesteia**
- **Criteriile și procedurile de preluare a managementului, în caz de gestionare defectuoasă a instituției de învățământ general, sunt stabilite de Ministerul Educației.**
- **După preluarea de către Ministerul Educației a managementului instituției publice de învățământ general, contractul individual de muncă încheiat cu directorul instituției de învățământ în cauză se reziliază**

Codul Educației (5)

Art. 135. Obligațiile personalului didactic, științifico-didactic, științific și de conducere

- **Obligațiile cadrelor didactice și de conducere din învățământul general și profesional tehnic în raport cu elevii, părinții și angajații instituțiilor de învățământ sunt prevăzute în Codul de etică al cadrului didactic**
- **Codul de etică al cadrului didactic este elaborat și aprobat de Ministerul Educației, cu consultarea asociațiilor reprezentative la nivel național ale elevilor, părinților, cadrelor didactice și sindicatelor din învățământ**
- **Nerespectarea de către cadrele didactice sau cadrele de conducere din învățământul general și din cel profesional tehnic a prevederilor Codului de etică a cadrului didactic constituie o încălcare gravă a disciplinei de muncă și a statutului instituției de învățământ și se sancționează în conformitate cu prevederile acestuia**

Codul de etică al cadrului didactic

OME861/2015
ID intern unic: 363796
[Версия на русском](#)[Fișa actului juridic](#)

Republica Moldova
MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORDIN
Nr. 861 din 07.09.2015
pentru aprobarea Codului de etică
al cadrului didactic

Publicat : 18.03.2016 în Monitorul Oficial Nr. 59-67 art. Nr: 407

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
nr. 1103 din 26 februarie 2016
Ministru _____ Vladimir CEBOTARI

În temeiul prevederilor art. 135 alin. (7) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634) și în conformitate cu Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 3-6 din 9 iunie 2015,

ORDON:

1. Se aprobă Codul de etică al cadrului didactic (se anexează).

2. Prezentul ordin se publică pe pagina oficială a Ministerului Educației și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

MINISTRUL EDUCAȚIEI
Corina FUSU

Nr. 861. Chișinău, 7 septembrie 2015.

Norme de conduită:

- În relațiile cu elevii, copiii
- În relațiile cu părinții/alți reprezentanți legali ai copiilor
- În relațiile cu colegii
- De conduită managerială

Competențele consiliilor de etică

- **Examinează petițiile, sesizările și cererile depuse și constată încălcări sau neîncalcări ale prevederilor Codului de etică**
- **Desfășoară anchete**
- **Înaintează conducătorilor instituțiilor de învățământ, conducătorilor organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, conducătorului Inspectoratului Național Școlar propuneri privind sancționarea angajaților din învățământ care au admis încălcări ale Codului de etică, deciziile fiind luate de către organul căruia i se atribuie dreptul de angajare**
- **Elaborează recomandări privind aplicarea prevederilor Codului de etică**
- **Promovează exemplele de bune practici în atingerea scopului Codului de etică**

Strategia națională de dezvoltare “Moldova 2030” (proiect)

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aprobarea
Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”.

Prim-ministru	PAVEL FILIP
Contrasemnează:	
Ministrul finanțelor	Octavian Armașu
Ministrul economiei și infrastructurii	Chiril Gaburici
Ministrul justiției	Victoria Iftodi

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Art. 1. – Se aprobă Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030” (se anexează).

Art. 2. – Se abrogă Legea nr. 166/2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 245-247, art. 791).

Președintele Parlamentului

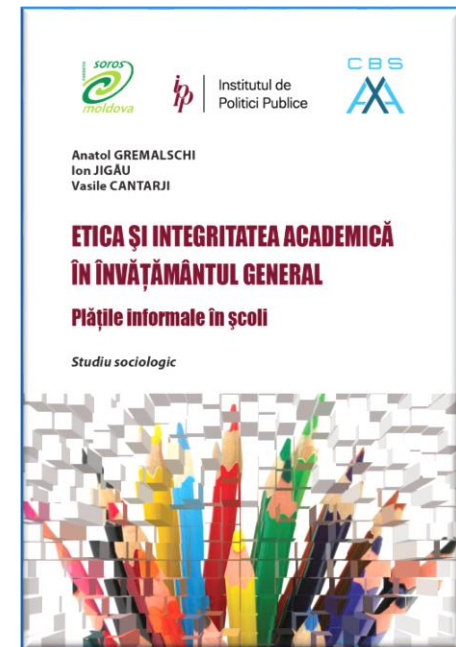
Sursa: <https://gov.md/ro/content/sedinta-guvernului-din-8-noiembrie-2018-ora-1400>

Strategia națională de dezvoltare “Moldova 2030” (proiect)

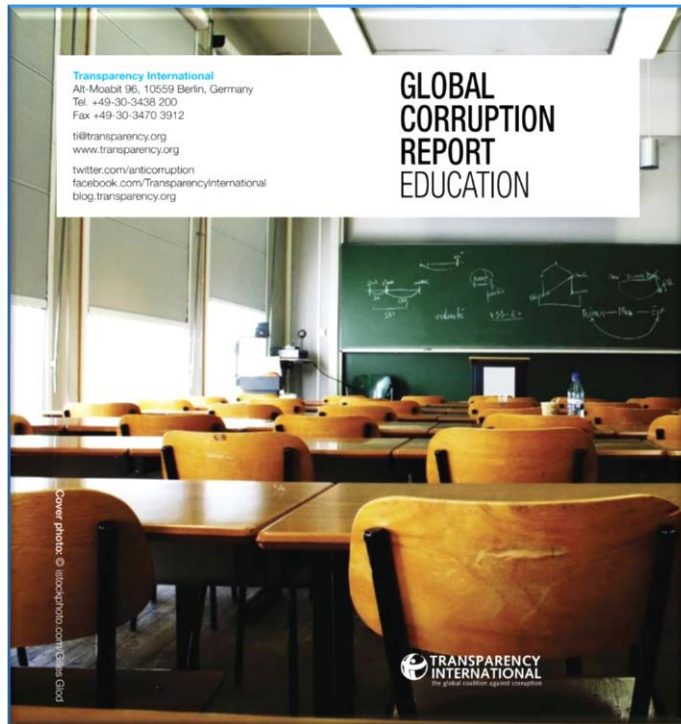
Acțiuni prioritare

- Crearea unui sistem efectiv de implicare și participare autentică a părinților, copiilor, elevilor și studenților în procesul de guvernanță a instituțiilor de învățământ și în procesul de luare a deciziilor care îi vizează
- Crearea unui mecanism eficient de feedback privind calitatea educației din partea elevilor, studenților, administrației instituțiilor de învățământ, profesori, părinți, angajatorilor
- Stimularea concurenței în sistemul educațional pentru a ridica nivelul minimal al performanțelor educaționale și pentru a promova excelența și talentele

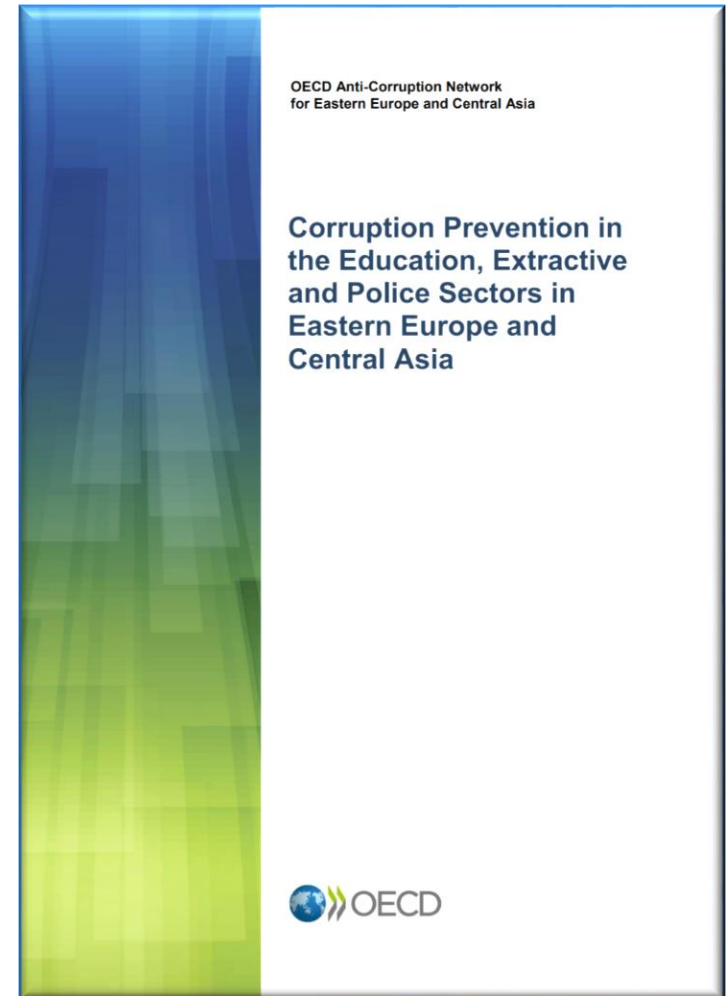
Cercetări sociologice

Vizibilitatea internațională a rezultatelor cercetărilor

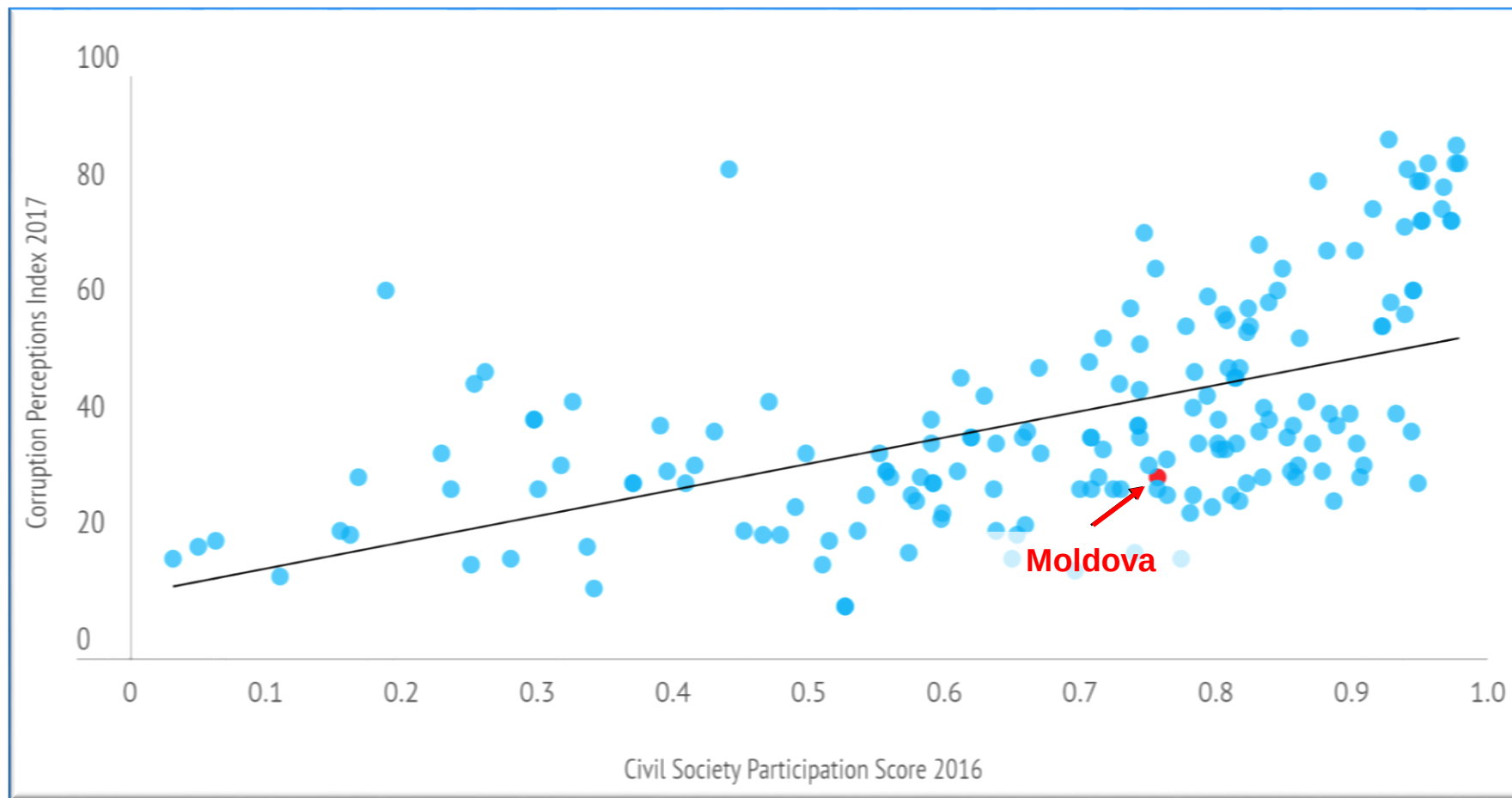

Sursa: [Transparency International, 2017](#)

Sursa: [OECD, 2017](#)

Relația între perceperea corupției și nivelul de participare a societății civile în procesele de politici

Scopul și obiectivele studiului sociologic

Scopul studiului

Analiza fenomenului plăților formale și informale achitate de către părinți în instituțiile de învățământ general și a impactului noului cadru normativ-juridic din domeniul educației asupra fenomenului în cauză

Obiectivele studiului

- **Identificarea structurii, tipurilor, mărimii și destinației plăților formale și informale efectuate de către părinți în cadrul școlii.**
- **Precizarea cauzelor și a motivelor de care sunt conduși părinții în efectuarea plăților formale și informale în folosul școlii, al cadrelor didactice și/sau cadrelor de conducere**

Aspectele supuse cercetării

- **Cheltuielile pentru educație**
- **Mărimea plăților informale**
- **Frecvența plăților informale**
- **Solicitanții de plăți informale**
- **Motivele ce determină părinții să facă plăți informale**
- **Povara plăților suplimentare**

Metodologia cercetării

Universul studiului

Populația adultă (18 ani și peste), cu statut de îngrijitor al cel puțin unui copil care frecventează o instituție de învățământ primar, gimnazial sau liceal

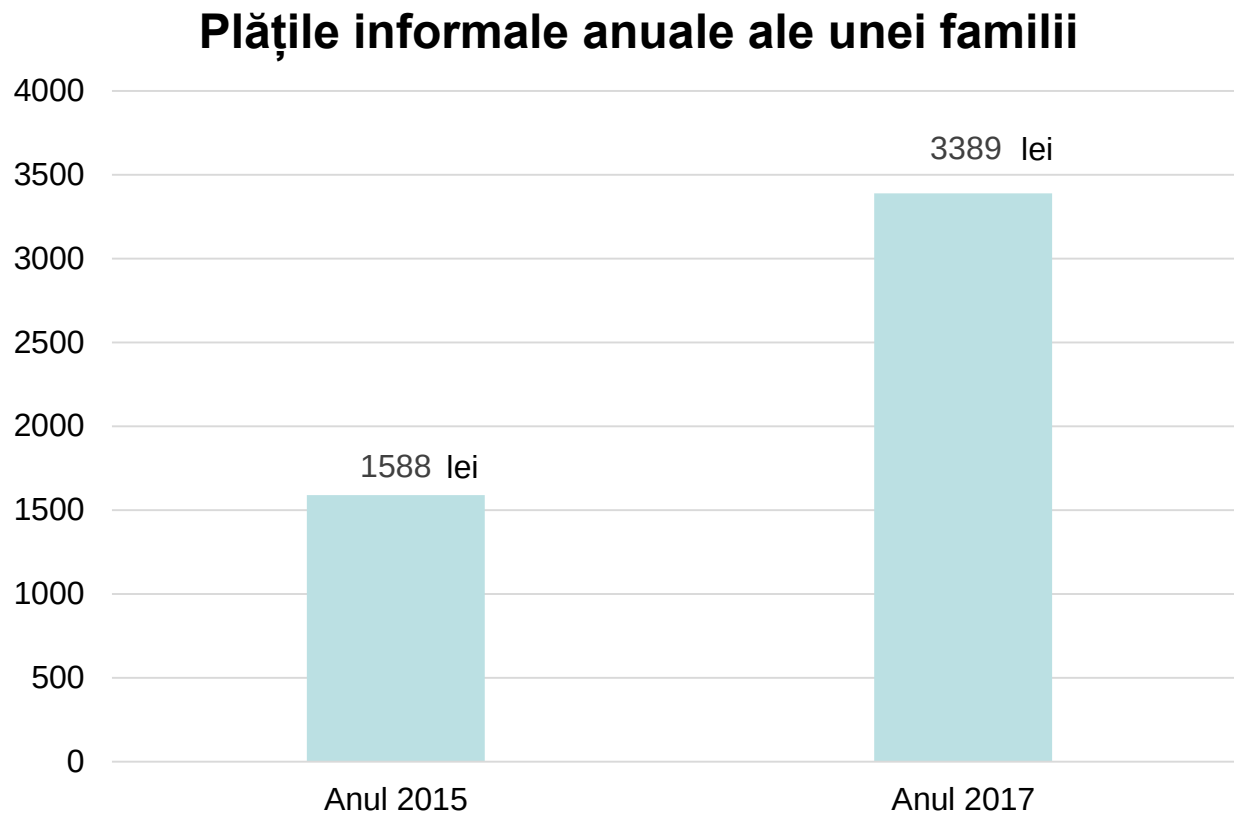
Mărimea eșantionului

- **Sondajul a fost efectuat pe un eșantion de 600 de respondenți**
- **Marja de eroare a sondajului constituie $\pm 4\%$**
- **Sondajul este reprezentativ la nivel național**

Analiza datelor

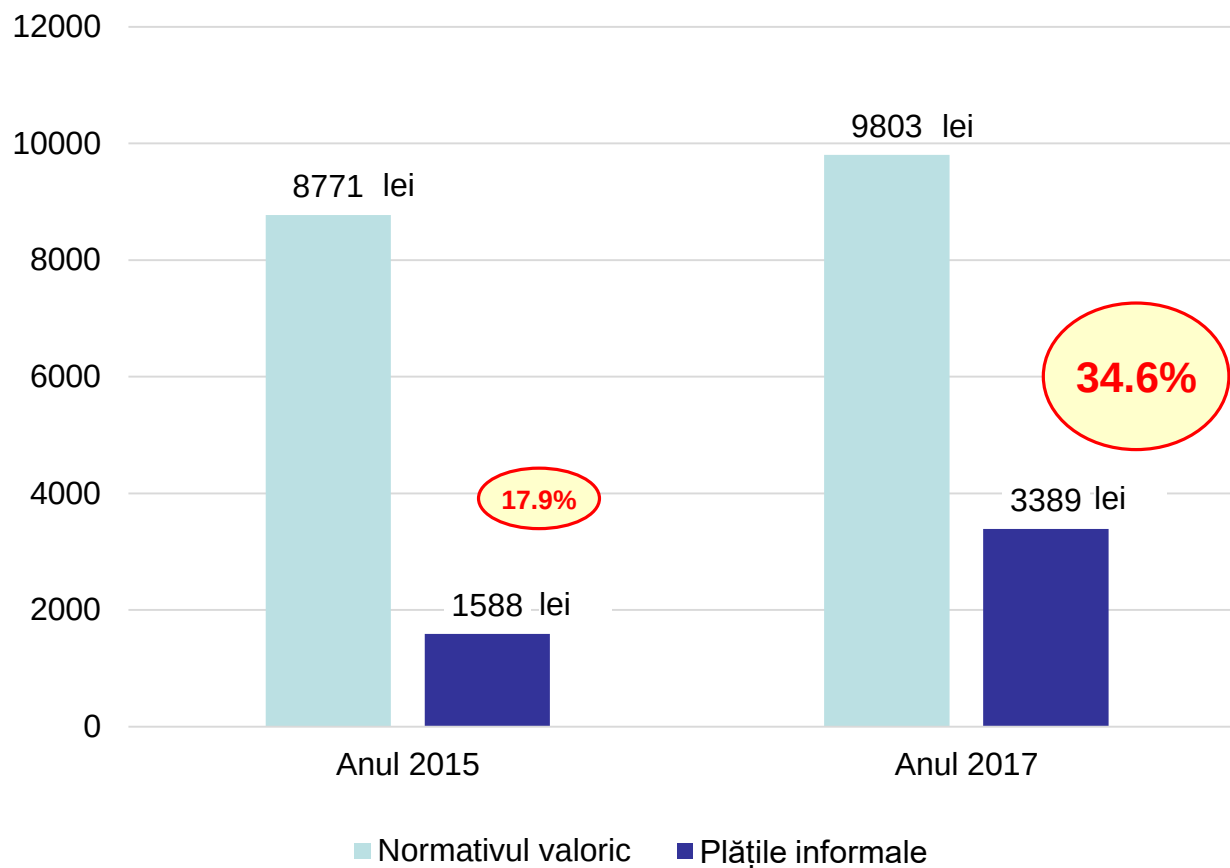
- **Limba în care a avut loc interviuarea respondentului/respondentei (română, rusă)**
- **Mediul de reședință a respondentului/respondentei (sat, oraș)**
- **Venitul familiei în luna mai 2018 pe cvartile: 2000 lei (25%), 4000 lei (50%), 6000 lei (75%), 30.000 lei (100%)**

Cheltuielile pentru educație (1)

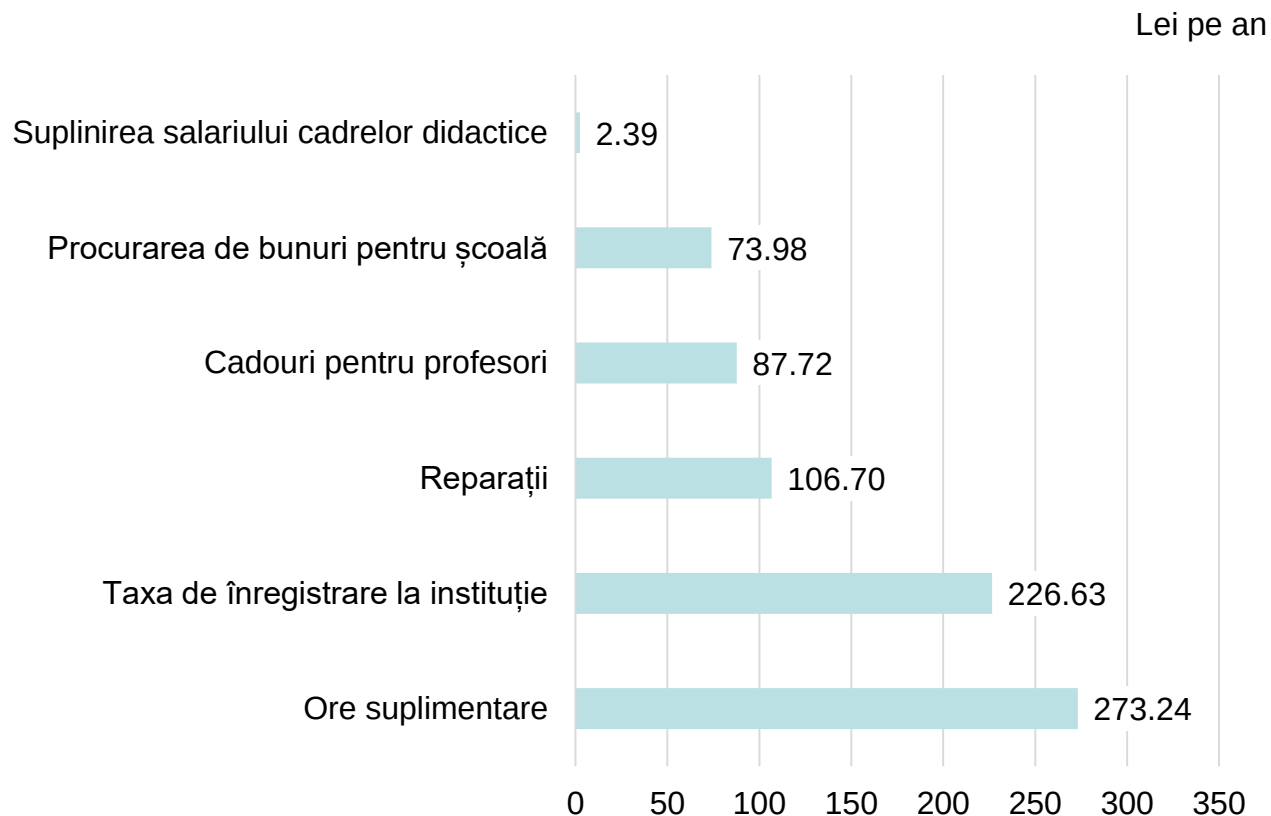

Cheltuielile pentru educație (2)

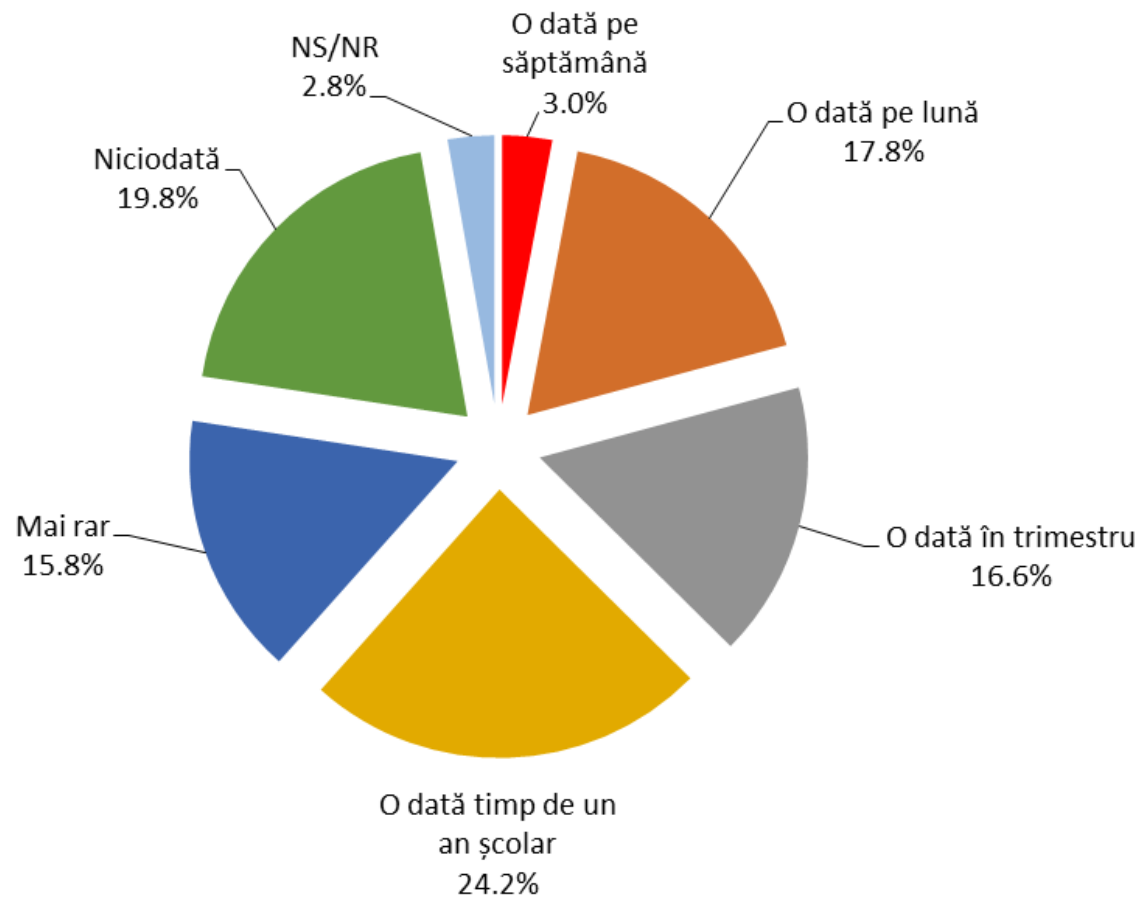
Raportarea plăților informale anuale la normativul valoric
“elev ponderat”

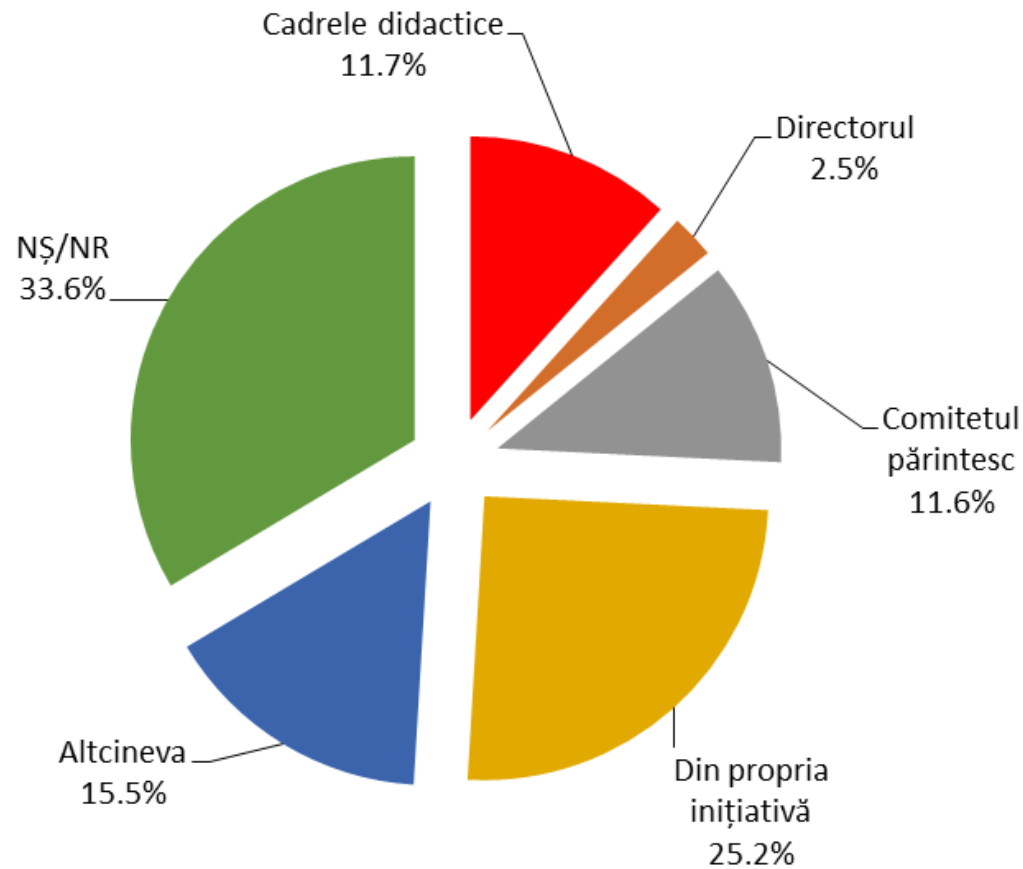
Mărimea plăților informale

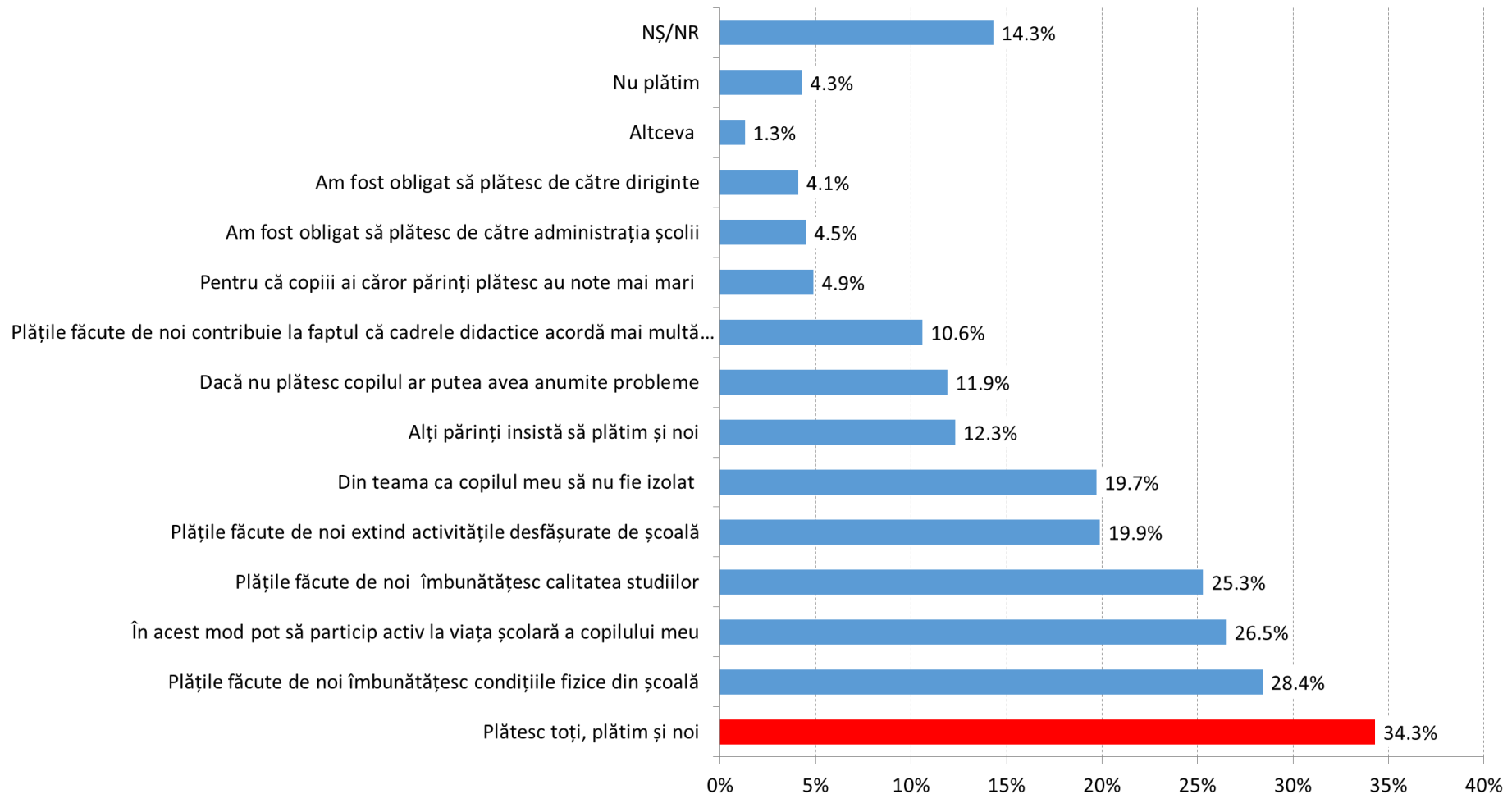
Frecvența plăților informale

Solicitanții de plăți informale

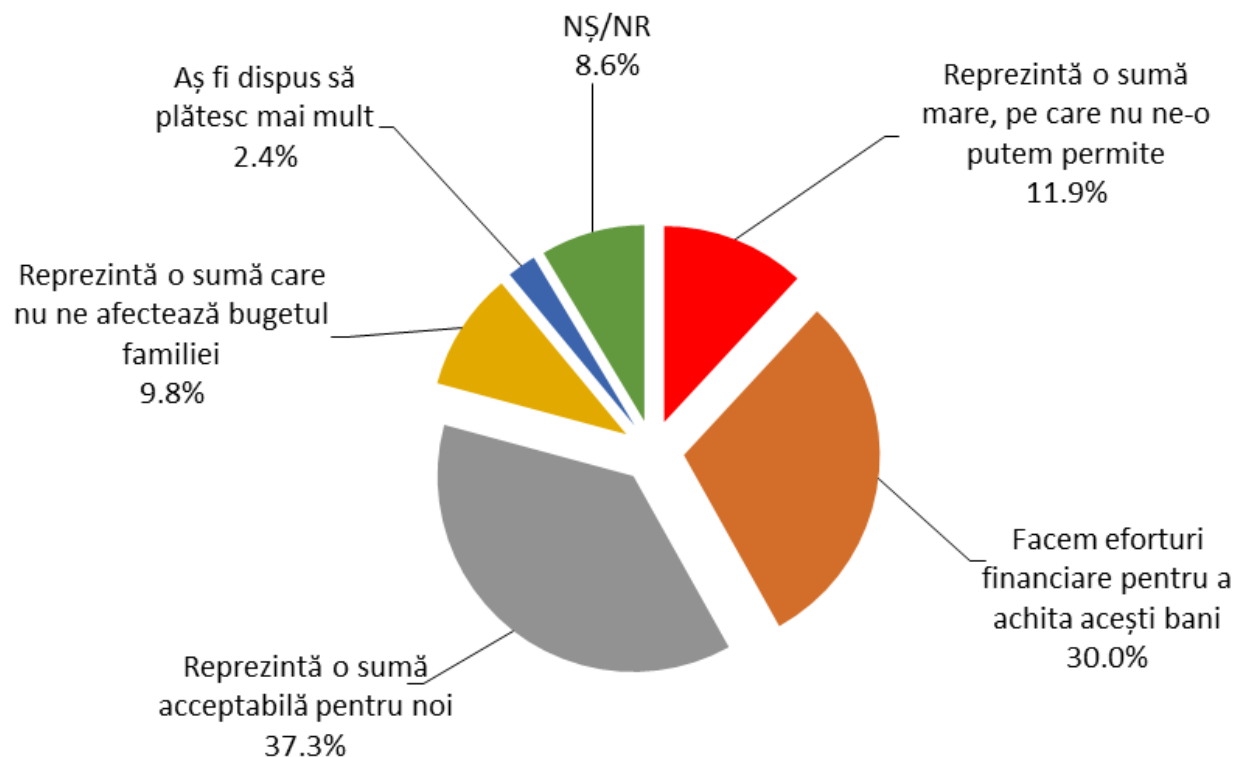

Motivele ce determină părinții să facă plăți informale

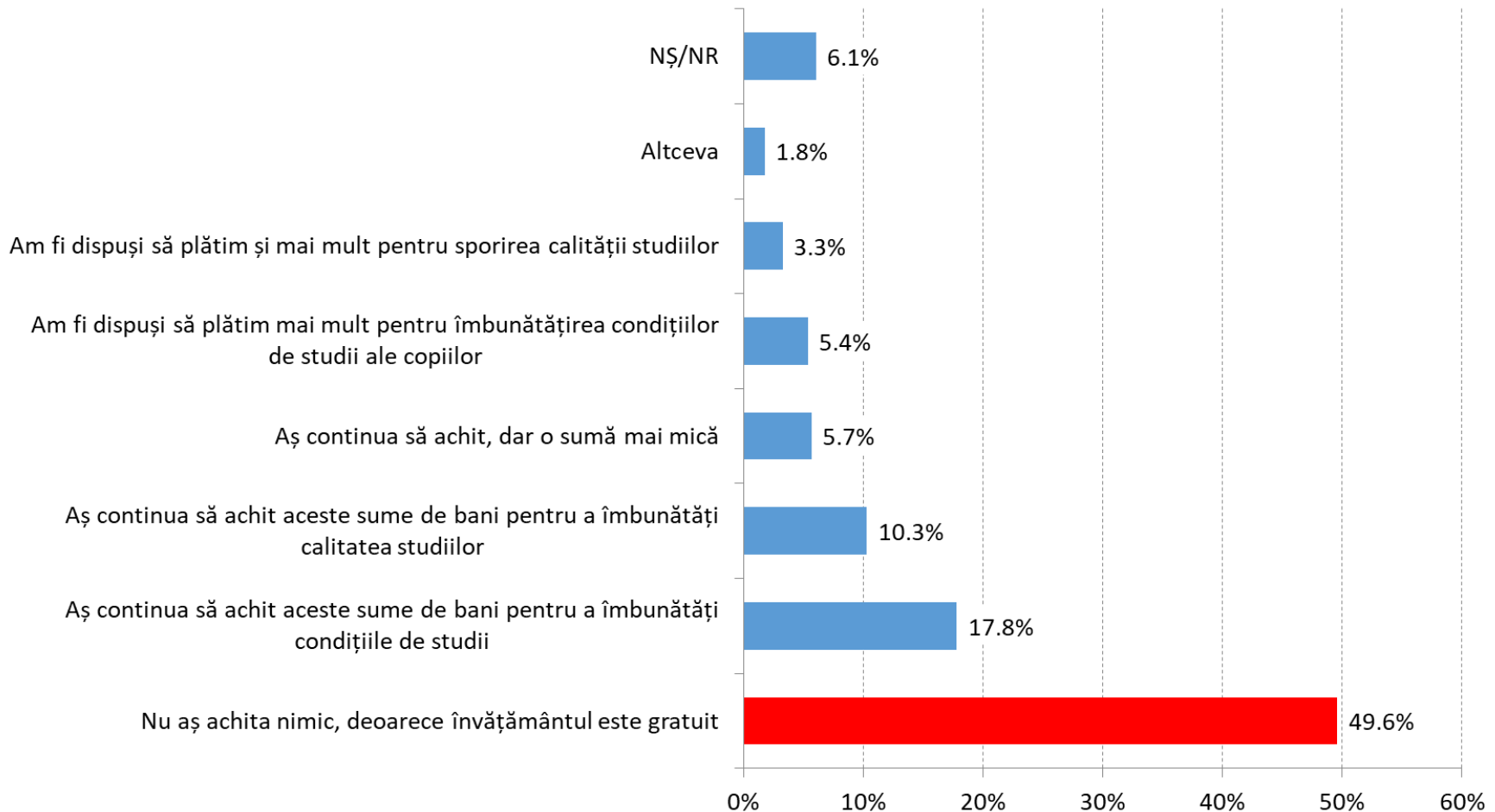
Povara plăților suplimentare (1)

Ce reprezintă pentru familia dvs. plățile suplimentare?

Povara plăților suplimentare (2)

Dacă ar depinde doar de dvs. personal, considerând situația reală din sistemul de învățământ, pentru care dintre următoarele variante ați opta?

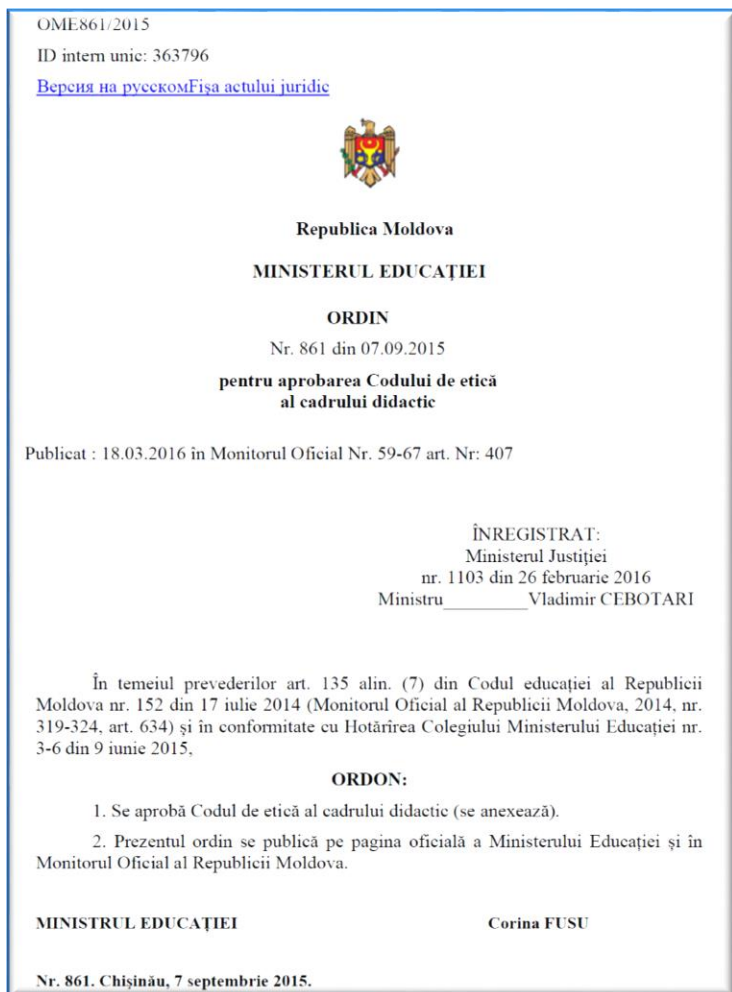
Concluziile studiului sociologic

1. Intrarea în vigoare a noului Cod al educației nu a adus o diminuare semnificativă a fenomenului de plăți informale în învățământul general. Mai mult, plățile informale au crescut atât ca volum, cât și ca frecvență
2. Ca urmare a intrării în vigoare a Codului de etică al cadrului didactic, fenomenul plăților informale a trecut în zona gri, fiecare al treilea respondent refuzând să răspundă la întrebările privind nerespectarea acestuia
3. Creșterea plăților suplimentare este mai mare decât creșterea mijloacelor financiare alocate de stat pentru fiecare elev „ponderat”
4. Fiecare al treilea părinte se teme că neachitarea plăților cerute de școală va avea repercusiuni negative asupra propriului copil
5. Circa jumătate dintre părinți afirmă că plățile din școli reprezintă pentru familiile lor o povară financiară. Cealaltă jumătate declară că astfel de plăți sunt acceptabile pentru ei, unii părinți fiind gata să plătească și mai mult
6. Fiecare al zecelea părinte percepe plățile suplimentare ca un mijloc de a atrage favoruri academice pentru propriul copil
7. O diminuare semnificativă a fenomenului plăților informale ar putea fi asigurată prin implementarea de facto a Codului de etică al cadrului didactic, precum și prin schimbarea mentalității anumitor categorii de părinți

Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2018-2020

Priorități:

- Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ
- Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ
- Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ
- Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție

Sugestii pentru reprezentanții părinților și comunităților locale

- **Elaborarea statutului organizației obștești**
- **Înființarea și înregistrarea organizației obștești**
- **Obținerea statutului de utilitate publică**
- **Oficializarea parteneriatului “școală – organizație obștească a părinților”**
- **Evitarea conflictelor de interese**
- **Asigurarea participării și transparenței**
- **Consultarea părinților**
- **Asigurarea legalității și transparenței financiare**

Mulțumim pentru atenție !

Sesiunea de instruire este desfășurată în cadrul Proiectului “Consolidarea colectivităților școlare: creșterea rolului părinților și comunităților în guvernarea educației 2018”, implementat de Institutul de Politici Publice în cadrul Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova, cu susținerea financiară a Programului de Sprijinire a Educației al Fundațiilor pentru o Societate Deschisă

Datele și constatările prezentate în cadrul sesiunii de instruire reflectă opinia, interpretările și concluziile participanților și formatorilor, și nu reflectă în mod neapărat poziția Institutului de Politici Publice, a Fundațiilor pentru o Societate Deschisă și a Fundației Soros-Moldova